

2_1760/26.10.2010г.

ЗКПО – чл.26, т.1

ЗКПО – чл.33;

ЗКПО – чл.204, т.2;

ЗДДФЛ – чл.24, ал.2;

Кодекса на труда;

Наредба за командировките в страната

Във Ваше писмено запитване, заведено по регистъра на Дирекция „ОУИ” гр.... с вх. № 1760/26.10.2010г., сте изложили следната фактическа обстановка:

„.....” АД добива варовик от кариери край град Ч. За тази дейност дружеството осигурява работници от съседните села и градове. Дейността се извършва на смени и нерядко се налага работниците да пренощуват в гр.Ч, за да не пътуват обратно до постоянното си местоживееие и с цел да им се осигури междудневна почивка.

За целта дружеството е наело обзаведени квартири в гр.Ч, ползвани за нощувки от работниците, пряко заети в експлоатацията на кариерите.

Във връзка с изложената информация сте поставили следните въпроси:

1. Разходите, заплатени от дружеството, във връзка със сключените договори за наем, ще бъдат ли признати за разход по чл.33 от ЗКПО или ще бъдат третираны като социални разходи по смисъла на същия закон.

С оглед непълно изложената фактическа обстановка в запитването и съобразно действащата нормативна уредба, изразеното становище по поставените въпроси е принципно.

Възможни са няколко хипотези на данъчно третиране на посочените от вас разходи:

1. Разходи, попадащи в обхвата на чл.33 от ЗКПО.

Текстът на чл.33, т.1 от ЗКПО регламентира, че за данъчни цели се признават счетоводни разходи за пътуване и престой на физически лица, които са в трудови правоотношения с данъчно задълженото лице /ДЗЛ/ или са наети от него по извънтрудови правоотношения, включително на управители, членове на управителни или контролни органи на ДЗЛ, извършени във връзка с дейността на дружеството.

Съгласно горната разпоредба, в обхвата на чл.33 от ЗКПО попадат командировъчните разходи за нощувка, дневни и пътуване.

За да бъдат признати за данъчен разход, счетоводно отразени разходи за нощувка по реда на чл.33 от ЗКПО е необходимо кумулативно да са изпълнени следните условия:

- физическите лица, чиито разходи са обект на регулация да са в трудови правоотношения с ДЗЛ или да са наети от него по извънтрудови правоотношения;
- пътуването и престоят да са извършени във връзка с дейността на ДЗЛ;
- счетоводните разходи да са документално обосновани.

Редът и начина на отчитане на командировъчните разходи за нощувка са регламентирани в Наредбата за командировките в страната /НКС/ и в Кодекса на труда /КТ/.

Хипотезата на чл.215 от КТ урежда, че за времето на командировката, работникът или служителът има право освен на брутното си трудово възнаграждение и на пътни, дневни и квартирни пари. Тяхното предназначение е да компенсират до известна степен неудобствата, които работникът или служителът понася, когато изпълнява задача извън мястото на работа и местоживееенето си.

Предвид липсата на подробна информация в запитването Ви относно определеното място на месторабота съгласно трудовите договори на работниците, ангажирани в кариерите, както и относно наличието или липсата на командировъчни заповеди, следва да се съобразите с разпоредбата на чл.6, т.2 от НКС: Не се считат за командировани лицата, които изпълняват служебни задачи в границите на населените места, където е мястото на работата им, определено при възникване на трудовото правоотношение.

Съгласно чл.27 от НКС не се заплащат квартирни пари, когато е ползвана безплатна държавна или обществена квартира, когато командировката е в населеното място, където живее командированият или семейството му, и в случая по чл. 24, ал. 2.

Т.е., при сключен договор за наем от страна на дружеството за ползване на обществена квартира и при наличие на командировъчни заповеди, за командированите лица няма да са налице разходи за нощувки. В този случай, за дружеството ще са налице счетоводни разходи за наем по сключените договори за наемане на квартири, които ще са признати и за данъчни цели.

Разпоредбите относно документалната обосновааност на тези разходи са изложени в чл.10 от ЗКПО.

В случай, че не са спазени изискванията на чл.10 от ЗКПО, счетоводните разходи, които не са документално обосновани, съгласно действащата нормативна уредба / Закона за задълженията и договорите, ЗКПО и Закона за счетоводството/ не се признават за данъчни цели на основание чл.26, т.2 от ЗКПО.

2. Социални разходи, съгласно чл.204, т.2 от ЗКПО:

Като социални разходи се тълкуват разходите, предоставени в натура на работници и служители, които отговарят на легалната дефиниция, дадена в ЗКПО, §1, т.34 от ДР: Отчетени счетоводни разходи, които имат характера на социални придобивки по см. на чл.294 от КТ и които се предоставят по реда и начина, определени в чл.293 от КТ или от ръководството на предприятието. Тези разходи следва да са достъпни за всички работници и служители, вкл. и за лицата, наети по договор за управление и контрол и да се предоставят в натура.

Данъчната ставка върху социалните разходи, съгласно чл.216 от ЗКПО е в размер на 10 на сто.

В този случай, разходите заплатени по договор за наемане на квартири, имащи характера на социални разходи в натура, съгласно горния ред, както и данъкът върху тези разходи се признават за данъчни цели в годината на начисляване, съгласно чл.206, ал.1 от ЗКПО.

Разходите следва да са и документално обосновани, съгласно т.1 от становището.

3. Разходи, подлежащи на облагане по реда на ЗДДФЛ:

В случай, че фактическата обстановка не отговаря на описаните в горните две точки ситуации и по конкретно:

- работниците и служителите, ползващи квартирите не са командировани лица;
- разходите за наем нямат характера на социален разход по см. на §1, т.34 от ДР на ЗКПО, то разходите за наети квартири следва да бъдат третираны като доход за лицата, нощуващи в тях.

Разходът за нощувки е за сметка на предприятието, предвид възприетата фирмена политика спрямо работниците, обслужващи кариерите и има характера на допълнителни непарични придобивки за тези работници по силата на трудовите правоотношения възникнали с работодателя.

Съгласно чл.24, ал.1 от ЗДДФЛ, облагаемият доход от трудови правоотношения е трудовото възнаграждение и всички други плащания в пари и/или в натура от работодателя или за сметка на работодателя, с изключение на доходите, посочени в ал.2.

Разглежданият доход не попада в обхвата на необлагаемите доходи, посочени в чл.13, ал.1 от ЗДДФЛ.

В чл.10, ал.4 от закона е определено, че непаричните доходи се остойностяват в български левове към датата на придобиването им по пазарна цена.

Текстът на чл.11, ал.1, т.3 от ЗДДФЛ регламентира, че непаричният доход се смята за придобит на датата на получаване на престацията.

В случай, че коментираният разход счетоводно се третира и облагат в предприятието като непарично възнаграждение на наетите от дружеството лица по реда и при условията на ЗДДФЛ, същите ще са признати за данъчни цели по ЗКПО.

4. Непризнат разход за данъчни цели:

В случай, че счетоводните разходи за наети квартири за нощувки, заплатени от предприятието, в полза на работници и служители, обслужващи кариерите, не попадат в

разгледаните по-горе хипотези, то за данъчни цели, с тях следва да се извърши регулация на счетоводния финансов резултат, съгласно чл.26, т.1 от ЗКПО. Това произтича от обстоятелството, че тези разходи не са пряко свързан със стопанските операции, обуславящи производствената дейност на предприятието, както и не са разходи, произтичащи по силата на нормативен акт.

Това са разходи, несвързани с дейността тъй като удовлетворяват частично или напълно лични потребности на този персонала.